

EXPUNERE DE MOTIVE

Principiul "repartizării în mod aleatoriu" a dosarelor în cadrul instanțelor din România a fost consacrat legislativ în anul 2005 prin modificările și completările aduse **Legii nr. 304 din 28 iunie 2004 privind organizarea judiciară**, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 576 din data de 29 iunie 2004 prin **Legea nr. 247 din 19 iulie 2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente**, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 653 din data de 22 iulie 2005.

Acesta este folosit ca principiu de bază în ceea ce privește alocarea, pe complete, a dosarelor, în momentul primirii acestora de către instanțele competente, fiind o norma de organizare judiciară cu rang de principiu, instituită prin art. 11 și 53 din Legea nr. 304/2004 cu scopul de a conferi o garanție în plus independenței funcționale a judecătorului și imparțialității actului de justiție.

Principiul fundamental al repartizării aleatorii consacrat de legislația României corespunde rigorilor impuse de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care **consacra și garantează dreptul la un proces echitabil**, drept circumstanțiat sub următoarele aspecte relevante: **"Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege..."**

Modalitățile concrete prin care se desfășoară această procedură, de o importanță deloc de neglijat, este reglementată, la nivel de legislație secundară, prin *Regulamentul de ordine interioară al instanțelor aprobat prin Hotărârea CSM nr. 387/2005 modificată și completată*, emis în aplicarea legii de organizare judecătorească, care reglementează cu caracter încă destul de general modul de transpunere în activitatea instanțelor de judecată a principiului analizat.

Pentru aplicarea criteriului aleatoriu în sistem informatic sau ciclic, dosarele se înregistrează în ordinea sosirii la instanță și se repartizează în aceeași ordine de către persoana sau persoanele desemnate anual de președintele instanței, cu avizul colegiului de conducere.

Atunci când în derularea acestei operațiuni factorul uman poate avea un "drept" de intervenție capabil să influențeze caracterul aleatoriu al acestei distribuiri, lipsindu-l practic de scopul pentru care a fost instituit, consider că ne aflăm în situația în care se poate spune că "desemnarea unor complete de judecată nu mai are nicio legătură cu hazardul, ci poate fi, de cele mai multe ori, o operațiune atent gândită astfel încât sentințele pronunțate să fie cel puțin previzibile dacă nu chiar cerute în mod expres de persoane interesate. În orice caz, este vorba nu despre manipularea unor dosare, ci despre manipularea justiției."¹

¹ <http://www.antena3.ro/romania/sistemul-ecris-poate-fi-fentat-procurorii-dna-recunosc-ca-repartizarea-dosarelor-in-instanta-poate-232475>

Astfel, nu o dată, am aflat din presă de cazuri de judecători, trimiși în judecată pentru presupusa comiterea a unor fapte în care a avut loc și această "manipulare" a sistemului ECRIS, cel care asigură această repartizare aleatorie a dosarelor. Într-unul din aceste cazuri, conform rechizitoriului DNA, „Una dintre metode consta în modificarea frauduloasă a datelor din aplicația informatică, prin majorarea valorilor privitoare la complexitatea dosarelor aflate pe rolul altor complete, astfel încât dosarul să ajungă la completul de judecată dorit”²

Curtea de Conturi a sesizat "carențe" în sistemul informatic de repartizarea aleatorie a cauzelor în Raportul pe anul 2011, document în care este abordat și sistemul informatic al instanțelor de judecată - ECRIS, care prezintă "carențe [în] mecanismul de înregistrare a dosarelor, atribuirea electronică a numărului unic de dosar și repartizarea aleatorie a primului termen", existând riscul "dirijării" dosarelor către anumite complete de judecată.

„Permite unui justitiabil să investească instanța cu mai multe dosare, având același obiect, consecințele acestui mod de lucru conducând la existența unor riscuri în activitatea jurisdicțională, în sensul că apare posibilitatea "dirijării" doar a unuia dintre multiplele dosare cu care a fost investită instanța în aceeași speță, urmată de renunțarea la celelalte, cu ocazia primului termen. Prin aceste dosare, "construite" artificial, se denaturează statistica oficială a dosarelor, pe total, pe tipuri de cauze și pe judecător etc.", apare scris în acel raport.³

La o simplă navigare pe internet, am aflat faptul că au existat multe posibilități de intervenție și de dirijare a acestei repartizări aleatorii. Dintre acestea menționez doar câteva: **Maestrul grefier; Cereri introduse repetat; "Imbolnavirea" subită.**

Nerespectarea principiului repartizării se poate considera ca fiind o problemă de încălcare a prevederilor art. 6 alin.(1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Asigurarea respectării acestui drept prin o mai bună reglementare a repartizării aleatorii în România este importantă pentru prevenirea invocării unor încălcări ale dreptului chiar și în fața Curții Europene a Drepturilor Omului.

În lumina, dar mai ales în spiritul, modificărilor propuse prin prezenta propunere legislativă, consider că este de datoria Consiliului Superior al Magistraturii să asigure, ca organ constituțional care îndeplinește rolul de garant al independenței justiției, o și mai bună reglementare a acestei proceduri, acesta fiind, în cele din urmă, emitentul *Regulamentului de ordine interioară al instanțelor*. **Menționez că hotărârile adoptate în ultimii doi ani de C.S.M. rezolvă o mare parte din aspectele constatate de mine pe parcursul îndelungatei documentări necesară realizării acestei inițiative legislative.**

Având în vedere importanța respectării acestor principii, am constatat că, ținând cont de "sanțiunile aplicabile" pentru hotărârile date de instanțe în dosare a căror repartizare pe complete sau compunerea acestora nu s-a făcut cu respectarea principiilor menționate, se impun modificări legislative menite să contribuie la așezarea

² <http://www.antena3.ro/romania/sistemul-ecriis-poate-fi-fentat-procurorii-dna-recunosc-ca-repartizarea-dosarelor-in-stanta-poate-232475>

³ <http://anticoruptie.hotnews.ro/stiri-anticoruptie-14447989-este-sistemul-repartizare-aleatorie-dosarelor-stante-cum-poate-manipulat.htm>

mai presus de orice suspiciune a obiectivității și imparțialității actului de justiție realizat de judecători.

Conform Codului de procedură penală se poate introduce contestație în anulare împotriva hotărârilor penale atunci când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate- art. 426, iar în ceea ce privește Codul de procedură civilă acesta prevede ca motive de casare, la art. 488 alin. (1):

Casarea unor hotărâri se poate cere numai pentru următoarele motive de nelegalitate:

1.când instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale;

2.dacă hotărârea a fost pronunțată de alt judecător decât cel care a luat parte la dezbateră pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărei compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii;...

Având în vedere aspectele menționate mai sus, vă supun, spre dezbateră și adoptare, prezenta propunere legislativă, **în procedură de urgență.**

Senator,

Donțu Ovidiu Liviu

